

8.5.2024

ASIA Luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

HAKIJA Espoon kaupunki, kaupunkitekniikan keskus

VIREILLETULO 18.4.2024

HAKEMUS Espoon kaupungin kaupunkitekniikan keskus hakee lupaa poiketa Kalittoman ympäristön metsien luonnonsuojelualueen (YSA264317) rauhoitusmääräyksistä Espoossa. Lupaa haetaan alueen virkistyskäyttöä palvelevien kuntoportaiden rakentamiseen 18.4.2024 päivätyn hakemuksen mukaisesti.

Kalittoman ympäristön metsien luonnonsuojelualueelle on tarkoitus rakentaa noin 70 metrin pituiset kuntoportaat. Kuntoportaiden rakentamista alueelle on suunniteltu jo ennen kuin suojelualue on perustettu. Suojelualueen rauhoitusmääräyksistä on jäänyt hakemusvaiheessa pois kirjaus, jolla kuntoportaiden rakentaminen sallitaan. Rauhoitusmääräysten mukaan virkistyskäyttöä palvelevien olemassa olevien rakenteiden ylläpito ja huolto on sallittua, joten portaita voidaan kunnostaa niiden valmistuttua rauhoitusmääräysten mukaisesti. Suojelualueella ei nykyisin sijaitse virkistyskäyttöä palvelevia rakenteita.

Kuntoportaiden rakentaminen ajoittuu 1.8.2024 – 31.12.2024 välille. Rakentamisen aikana maastossa suojelualueella ei liikuta moottoriajoneuvoin. Kuntoportaat sijoittuvat rinteeseen jo olemassa olevan polun paikalle. Portaiden rakentamisen yhteydessä on tarve kaataa 6 puuta. Kaadettavat puut on katselmoitu hakijan toimesta maaliskuussa 2024 eikä niiden ole todettu olevan luonnonsuojelullisesti erityisen merkittäviä puuyksilöitä.

Kalajärven asukasmäärä tulee tulevaisuudessa kasvamaan ja alueen kehittymisen myötä ulkoilijoiden määrä tulee lisääntymään myös suojelualueella. Rinteeseen olemassa olevan polun paikalle sijoittuvat portaat ja katselutasanne tulevat ohjaamaan suojelualueelle kohdistuvan virkistyskäytön yhdelle reitille. Tämä vähentää kulutusta muualla suojelualueella ja ohjaa ulkoilijoita pois herkimmilta alueilta. Kuntoportaiden yhteyteen voidaan asentaa infotauluja, joissa kerrotaan suojelualueen rauhoitusmääräyksistä. Tämä lisää ulkoilijoiden ymmärrystä suojelualueella liikkumisesta.

PÄÄTÖS Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY-keskus) myöntää Espoon kaupungin kaupunkitekniikan keskukselle luvan poiketa Kalittoman metsien luonnonsuojelualueen (YSA264317) rauhoitusmääräyksistä hakemuksen mukaisten kuntoportaiden rakentamiseksi.

Lupa myönnetään seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 1.8.2024 – 31.12.2024.
2. Hakemuksessa yksilöidyt ja katselmoidut kuusi kaadettavaa puuta tulee jättää luonnonsuojelualueelle lahopuiksi.
3. Kuntoportaiden reunavyöhykkeessä kasvavien vaarallisten tai muutoin huonokuntoisten muiden puiden poistoista tulee erikseen sopia ELY-keskuksen kanssa.
4. Valaisinpylväitä tai muutakaan ulkovalaistusta ei tule sijoittaa luonnonsuojelualueelle. Rakennussuunnitelman mukaista led-nauhavalaitusta kuntoportaisiin ei sallita.
5. Kuntoportaiden yhteyteen suojelualueen rajalle tulee asentaa ympäristöministeriön asetuksen (261/2016) mukaiset alueen rauhoitusmääräyksiä esittelevät opasteet.
6. Toimenpiteet tulee tehdä siten ja sellaisena aikana, että luonnonsuojelualueen luontoarvoille ja maisemakuvalle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa. Maastoon ei saa jäädä roskia eikä työalueen ulkopuolelle pysyviä jälkiä.
7. Luvanmukaisia toimenpiteitä tehtäessä tämä lupa tai sen kopio on pidettävä mukana (esimerkiksi puhelimessa) ja esitettävä pyydettyäessä.

Lupa voidaan peruuttaa osittain tai kokonaan, mikäli sen ehtoja ei noudateta.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Kalittoman metsien ympäristön suojelualue (YSA264317) on perustettu 29.1.2024 Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksellä (UUDELY/12858/2024). Päätöksellä toteutetaan Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmaa (METSÖ) ja Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelmaa. Luonnonsuojelualueen perustamisen tarkoituksena on monimuotoisuudelle merkittävien kangasmetsien, metsäisten kallioiden ja uhanalaisten luontotyyppien suojeleminen. Puusto on laajoilla alueilla vanhaa. Näyttävimmät kalliomänniköt sijaitsevat Kalittoman eteläpuolella ja alueen luoteisosassa.

Rauhoitusmääräysten mukaisesti alueella on muun muassa kielletty metsänhakkuu, rakentaminen ja muu maisemakuvaa muuttava tai alueen kasvillisuutta tai eläimistöä häiritsevä toiminta.

Luonnonsuojelulain 54 §:n 1 momentin mukaan ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueella koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen tai tutkimuksen kannalta.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että Kalittoman ympäristön metsien luonnonsuojelualan itärinteeseen sijoittuvien kuntoportaiden rakentaminen ei vaaranna luonnonsuojelualan suojelutavoitteita. Olemassa olevan polun paikalle sijoitettavat portaat keskittävät suojelualan lisääntyvää virkistyskäyttöä vähentäen osaltaan liikkumista alueen muilla osilla. Portaat eivät sijoitu alueen perustamispäätöksessä mainituille näyttävimmille kalliomännikköalueille. Luonnonsuojelualueella voi nykytilassakin liikkua alueen rauhoitusmääräysten estämättä jalan kaikkialla. Eroosioherkässä rinnemaastossa liikkumisen ohjaaminen yhdelle ylläpidettävälle porrasreitille on perusteltua luonnonsuojelualan käytön kannalta.

Sen sijaan kuntoportaiden valaiseminen luonnonsuojelualueella heikentäisi kyseisen maastonkohdan soveltuvuutta pimeyttä tarvitsevalle lajistolle ja häiritsisi muun muassa viiksisipponen saalistusta. Lisäksi valosaasteen on havaittu useissa tutkimuksissa aiheuttavan lukuisia ongelmia pimeyttä tarvitsevalle hyönteislajistolle. Ylipäätään hajavalon lisääminen ennestään valaisemattomalle metsä- ja kallioalueelle on omiaan heikentämään suojelualueella suojeltavia luonnonarvoja sekä maisemakuvaa, ja on katsottava sen vuoksi vaarantavan luonnonsuojelualan perustamistarkoitusta.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Luvanmukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä päätöksen saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan jälkeen.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 54 §
Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

sähköpostitse:
Espoon kaupunkitekniikan keskus

Tiedoksi

sähköpostitse:
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

KÄSITTELYMAKSU

316 €
Valtioneuvoston elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuodelle 2024 antama asetus (1215/2023)

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAN KÄSITTELIJÄT Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Lahti ja ratkaissut ylitarkastaja Sanna Tähtinen. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja UUELY/7368/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
UUELY/7368/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lahti Tuomas 08.05.2024 09:43

Ratkaisija Tähtinen Sanna 08.05.2024 09:52